

Jeg kommer derefter til Spørgsmaalet om Nævningers Udtagelse. Ja, det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds (Nanke) mente, at vi overhovedet slet ikke burde have Nævninger, men at vi burde i Stedet for gaa over til Systemet med Meddomsmænd. Jeg tror ikke, jeg vil behøve at opholde mig ret længe derved. Det er sikkert i hele Befolkningen et Ønske og et Krav at faa Nævningssystemet indført, og man vilde føle sig overmaade skuffet ved i Stedet for Nævningssystemet at se nogle Meddomsmænd tilforordnede, som i Forbindelse med Dommeren og under hans stadige Nærværelse og Vejledning skulde raadslaa om Dommen og fælde den i Foræning med ham. Jeg tror, at man vilde føle sig skuffet i og for sig og ogsaa, fordi det vilde være en absolut Fravigen fra Grundlovens Bud. Det ærede Medlem mente, at da Grundloven blev skrevet, havde man slet ikke tænkt paa Nævninger, men i al Almindelighed villet foreskrive, at Lægmand skulde deltage i Retsplejen. Det ærede Medlem vil imidlertid ikke i fjerneste Maade kunne paavise, at man under Forhandlingerne paa den grundlovgivende Rigsforsamling skulde ved Udtrykket Nævninger et eneste Øjeblik have tænkt at ville udtrykke noget andet end netop Nævninger; og ganske soleklart er det ogsaa, at hvis man havde tænkt sig under Udtrykket Nævninger at ville indbefatte Begrebet Meddomsmænd, saa vilde man udtrykkelig have nævnt dette Ord, saa meget mere som det er en Institution, der den Gang ligesom nu var fuldt kendt i vor Lovgivning, idet Meddomsmænd skulde tilkaldes ved Underretter i alle Livssager. Man kendte Begrebet Meddomsmænd, og havde man tænkt sig at kunne nøjes med dem, vilde man selvfølgelig ikke have skrevet Nævninger, men „Nævninger eller Meddomsmænd“ eller have valgt et mere almindeligt Udtryk, som indbefattede begge.

Men dette udelukker jo naturligvis ikke, at man samtidig med at indføre Nævninger i Misgerningssager og i Sager, der rejse sig af politiske Lovovertrædelser, kunde ved alle andre Sager indføre Meddomsmænd, hvis man mente, at noget var vundet derved. Det tror jeg imidlertid ikke, Jeg tror, at man ved alle andre Sager meget vel vil kunne nøjes med det ydre Apparat, som er foreslaaet af Kommissionen, og navnlig tror jeg ikke, at der vil være nogen Grund til at tage saadanne Meddomsmænd med som en Afløsning af de Retsvidner, der efter Forslaget falde

bort. Jeg tror, at i de allerfleste Tilfælde vilde saadanne Meddomsmænd ikke have saa megen Indsigt i de Sager, der forelaa, at de kunde over for de Modbe-
 tragtinger, som Dommeren ved sin Forhandling med dem gjorde gældende, i Enkeltheder virkelig komme til at udøve nogen Indflydelse. Den Indflydelse, de vilde komme til at udøve, vilde blive den samme, som i gamle Dage de saakaldte Stokkemænd udøvede paa Ting, hvor de vare til Stede blot for at paase, at alt gik rigtigt og ordentligt til. Denne Institution var meget fortræffelig, saa længe det gik paa Tur blandt Jurisdiktionens Beboere, men efter at det var blevet Skik, at de lejede andre for sig, saa sank den ned til at være Karikatur og afløstes af Retsvidner, der nu desværre maa siges at være gaaet samme Vej. Jeg tror, at man for at føle sig sikker paa, at Retsprotokollen bliver rigtig ført, fuldt ud vil kunne stole dels paa Dommeren og dels paa den Omstændighed, at han handler og arbejder for aabne Døre, saaledes at han ikke i alt Fald som Regel kan, saaledes som nu, lukke Døren for, hvem han ikke ønsker ind. Det vil ganske sikkert nok gaa som det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds (Nanke) mener, at naar Nyhedens Interesse har tabt sig noget, vil Tilstrømningen til Retssalene ikke blive saa meget stor; men jeg tror dog, at der i de allerfleste Tilfælde vil komme Folk til Stede, der vil altid være nogle, der kende Sagens Parter eller af anden Grund interessere sig for det foreliggende Spørgsmaal, eller nogle, der af Interesse for Retsplejen ville komme til Stede. Endelig vil der, som det ærede Medlem ogsaa — ganske vist med en vis Gru — nævnte, ogsaa være Referenter fra Bladene til Stede. Medens jeg selvfølgelig ikke mener — her maa jeg dog indskyde den Bemærkning, at jeg ser noget anderledes paa Bladreferenternes Virksomhed end det ærede Medlem — at Bladreferater i Tilfælde af, at der er Strid om, hvorvidt Protokollen er rigtig ført eller ikke, skulde have Forrangen fremfor Protokollen, mener jeg dog, at selve det, at der er nogle til Stede, vil være en fuldkommen tilstrækkelig Betyggelse. Og selv, hvor der ingen er til Stede, ligger der dog en Betyggelse deri, at Dommeren ved, at om end der i Øjeblikket ingen er til Stede, kan der, hvad Øjeblik det skal være, komme nogle ind af Døren for at overvære, hvad der passerer.

Der er fremsat forskellige Ytringer angaaende Nævningers Udtagelse. Det